

УДК 336.1:352

Нечаєва І.А..¹, Костецька А.І.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-310м НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО МЕТОДУ В ФОРМУВАНІ БЮДЖЕТУ ОТГ

Основним завданням державної регіональної політики України є усунення/мінімізація диспропорцій у соціально-економічному розвитку територій, яке реалізується шляхом функціонування місцевих фінансів на рівні відповідних бюджетів. Бюджетне планування набуває особливої уваги у сучасному соціально-економічному розвитку адміністративно-територіальних утворень. Зокрема, це стосується об'єднаних територіальних громад як первинної пріоритетної ланки економіки та місцевого самоврядування.

Наявність у розпорядженні громад значних фінансових ресурсів ставить перед місцевими органами влади важливе завдання – максимально ефективне їх використання, за умови забезпечення при цьому прямого взаємозв'язку між розподілом коштів і фактичними результатами їх використання відповідно до визначених пріоритетів розвитку громади.

Інструментом вирішення цього завдання є програмно-цільовий метод, який забезпечує планування та виконання бюджету на середньострокову перспективу, орієнтований на досягнення конкретної мети відповідно до встановлених пріоритетів.

Ідея ПЦМ дозволяє зосереджувати увагу не тільки на можливостях бюджету (існуючих ресурсах), а й на тому, як найефективніше їх використати з метою отримання конкретних результатів [1].

Складовими програмно-цільового методу є [1]:

- бюджетні програми;
- відповідальні виконавці бюджетних програм;
- паспорти бюджетних програм;
- результативні показники бюджетних програм.

Основні відмінності між постатейним методом формування та місцевих бюджетів та ПЦМ наведено у табл. 1 [2,3]

Таблиця 1- Відмінності постатейного методу формування місцевого бюджету та ПЦМ

Постатейний метод	ПЦМ
-------------------	-----

планування бюджету на короткострокову перспективу	планування місцевих бюджетів на середньострокову перспективу
утримання бюджетних установ	перехід від утримання бюджетних установ до надання послуг високої якості населенню
формування бюджету за функціями	формується не за функціями, а за програмами
не має належного обґрунтування видатків бюджету при його підготовці, аналізі та прийнятті відповідних рішень	формування бюджету розпорядники бюджетних коштів обґрунтовують бюджетні запити, зважаючи на фактичні та планові показники результативності
	гнучкість у прийнятті управлінських рішень
	посилення відповідальності розпорядників бюджетних коштів за досягнення кінцевого результату
	підвищення обізнаності громадськості щодо ефективності витрачання коштів бюджету територіальної громади

Перевагами формування бюджету ОТГ за допомогою ПЦМ є:

- формування цілей і пріоритетів політики з вирішення питань місцевого значення, враховуючи розвиток громади та інтереси споживача послуг;
- середньострокове планування бюджетної, інвестиційної та боргової політики у межах планування місцевого розвитку;
- самостійність використання коштів та управління витратами;
- провідна роль внутрішнього контролю та нагляду в структурі фінансового контролю, залучення громади.

Застосування ПЦМ на рівні місцевого бюджету дозволяє відстежити ефективність і результативність витрачання бюджетних коштів шляхом використання інформації щодо результативних показників та іншої інформації, що міститься у бюджетних запитах, паспортах бюджетних програм, звітах про виконання паспортів бюджетних програм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Васильєва Н.В. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади / [Н. В. Васильєва, Н. М. Гринчук, Т. М. Дерун та ін.]. – Київ – 2017- С.65-66.

2. Мусаєва І. Запровадження програмно-цільового методу формування місцевих бюджетів в Україні / І. Мусаєва // Науковий вісник “Демократичне врядування”. – 2016 - Вип. 16/17 - Режим доступу: : http://Www.Lvivacademy.Com/Vidavnitstvo_1/Visnyk16/Fail/Musajeva.Pdf

3. Все про програмно-цільовий метод у бюджетному процесі: важливо для об'єднаних громад/ Прес-центр ініціативи «Децентралізація». – дата звернення 2021-03-29 – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/news/3906.amp>